

آسیب‌شناسی سیاست‌های کلان پارک خودروها در کلان‌شهر تهران و ارائه راهبرد جایگزین

نویسندگان:

شهاب‌الدین کرمانشاهی (عضو هیئت علمی دانشگاه تهران)،
علیرضا رامندی، مهدی بشیری‌نیا، حسین دشتستانی‌نژاد
مریم مؤمنی، مهرناز زرگرزاده

www.ketab.ir

عنوان و نام پدیدآور	: آسب‌شناسی سیاست‌های کلان پارک خودروها در کلان شهر تهران و آرایه راهبرد جایگزین/ نویسندگان شهاب‌الدین کرمانشاهی...! و دیگران.
مشخصات نشر	: تهران : شهرداری تهران،
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۸۸۴۲-۸۷-۳
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیبا
یادداشت	: نویسندگان شهاب‌الدین کرمانشاهی، علیرضا رامندی، مهدی بشیری‌نیا، حسین دشتستانی‌نژاد، مریم مؤمنی، مهرناز زرگرزاده.
موضوع	: پارکینگ‌های عمومی -- ایران -- تهران -- مدیریت
موضوع	: Parking facilities -- Iran -- Tehran -- Management
موضوع	: پارکینگ‌های عمومی -- ایران -- تهران
موضوع	: Parking facilities -- Iran -- Tehran
موضوع	: شهرسازی -- ایران -- تهران -- طرح و برنامه‌ریزی
موضوع	: City planning -- Iran -- Tehran -- Design
شناسه افزوده	: کرمانشاهی، شهاب‌الدین،
شناسه افزوده	: شهرداری تهران. مرکز مطالعات و برنامه ریزی شهر تهران
شناسه افزوده	: Tehran Municipality. Tehran Urban Planning and Research Center
رده‌بندی کنگره	: TL ۱۷۵
رده‌بندی دیویی	: ۷۲۵/۳۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۶۱۲۶۹۷۱

www.ketab.ir

مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران

نویسندگان: شهاب‌الدین کرمانشاهی؛ علیرضا رامندی، مهدی بشیری‌نیا، حسین دشتستانی‌نژاد، مریم مؤمنی، مهرناز زرگرزاده
ویراستاری، صفحه‌آرایی و طراحی جلد: موسسه فرهنگی هنری نگاه نو
نویت چاپ: اول - ۱۳۹۹
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
بها: ۲۰۰۰۰۰ ریال
ناشر: انتشارات مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۸۴۲-۸۷-۳
کلیه حقوق چاپ برای ناشر محفوظ است.

نشانی: خیابان شریعتی، خیابان پل رومی، خیابان شهید اکبری، نبش خیابان آقابزرگی، شماره ۳۲
کدپستی: ۱۹۶۴۳۵۶۱۱
تلفن: ۲۲۳۹۲۰۸۲
http://rpc.tehran.ir
info@rpc.tehran.ir

۱	سخن نخست
۳	مقدمه
۷	فصل ۱: تعاریف و مفاهیم
۲۵	فصل ۲: بررسی ضوابط و مقررات موجود
۶۵	فصل ۳: بررسی تجارب داخلی و خارجی
۱۲۷	فصل ۴: نهادهای سیاست‌گذار و تأثیرگذار
۱۳۹	فصل ۵: شناسایی شیوه‌های مدیریت و وضعیت موجود پارکینگ در شهر تهران
۱۵۵	فصل ۶: شناسایی مسائل و مشکلات پارکینگ در شهر تهران و دسته‌بندی آن‌ها
۱۷۱	فصل ۷: بررسی تطبیقی سیاست‌های مرتبط با پارکینگ در دو حوزه معماری و شهرسازی؛ و حمل‌ونقل و ترافیک
۱۸۷	ارائه راهبردها و سیاست‌های بهینه به‌منظور مدیریت و برنامه‌ریزی صحیح و یکپارچه پارک خودروها در شهر تهران

سخن نخست

امروزه یکی از مهمترین مشکلات کلانشهرها و شهرهای بزرگ جهان، رشد روزافزون استفاده از خودروی شخصی و افزایش تقاضا برای پارک خودرو در حاشیه خیابان‌ها است. این وضعیت موجب جست‌وجوی بسیار برای یافتن جای پارک، اختلال در مسیر عبوری سواره و ایجاد ترافیک در شهرها شده و متعاقب آن، کاهش کیفیت زندگی و افزایش آلودگی‌های صوتی و هوا را نیز در پی دارد. به همین دلیل مسأله پارکینگ در حمل‌ونقل شهری چه از نقطه نظر شهروندان به عنوان استفاده‌کنندگان و چه از نقطه نظر نهادهای مدیریت شهری به عنوان گردانندگان سیستم حمل‌ونقل حائز اهمیت است. شاید در نگاه اول، ساخت پارکینگ‌های غیرحاشیه‌ای و تأمین فضای کافی برای پارک خودروها راهکار مواجهه با این مشکل به نظر برسد ولی سوال اینجاست که «فضای کافی برای پارک خودروها» چقدر است؟ بررسی نظام عرضه و تقاضا در سیستم‌های حمل‌ونقل نشان می‌دهد که عرضه بیشتر، تقاضای بیشتر را در پی دارد و در نهایت هرقدر هم عرضه افزایش داده شود، «فضای کافی» تأمین نخواهد شد. لذا باید علاوه بر توسعه حساب شده عرضه پارکینگ، سیاست‌هایی اتخاذ شود که با مدیریت و شاید محدود نمودن تقاضا، تعادل لازم را بین این دو کفه برقرار نماید.

همانطور که مشخص است مدیریت عرضه پارکینگ‌های شهر تهران با معاونت حمل‌ونقل و ترافیک شهرداری تهران است و معاونت شهرسازی و معماری نیز به واسطه تهیه و اجرای طرح‌های جامع و تفصیلی شهر و ضوابط ذیل آنها، می‌تواند نقشی اساسی در مدیریت تقاضا ایفا نماید. از این رو لازم است که سیاست‌های این دو حوزه هماهنگ و همسو باشد، اما بررسی

تجربیات و مستندات نشان می‌دهد که این هماهنگی و همسویی چنان که باید و شاید وجود نداشته است. در کتاب پیش‌رو (که برگرفته از نتایج پروژه‌ای پژوهشی با همین عنوان است) تلاش شده است تا آسیب‌شناسی وضعیت موجود انجام گرفته و در ادامه با بررسی تجارب جهانی و استفاده از درس آموخته‌های آن، پیشنهادهایی در قالب ساختار مدیریتی، ضوابط شهرسازی و دستورالعمل‌های حمل و نقل برای ایجاد این هماهنگی و همسویی ارائه شود.

محمد حسین بوچانی

رییس مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران

www.ketab.ir